

ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
Број: 02-714/1
06.03.2009.г.

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
- ПОСРЕДСТВОМ ВЕЋА НАУЧНИХ ОБЛАСТИ ПРАВНО-ЕКОНОМСКИХ НАУКА

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА
(члан 65. Закона о високом образовању)

I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА

1. Име, средње име и презиме кандидата – **Др Сњежана (Благоје) Миливојевић.**
2. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира – **Комуникологија и информатика.**
3. Радни однос са пуним или непуним радним временом – **пуним радним временом.**
4. До овог избора кандидаткиња је била у звању – **ванредног професора** у које је први пут изабрана **12. маја 2003. године** за ужу научну област **Студије јавности – наставни предмет Јавно мњење.**

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање – **11. мај 2008. године.**
2. Датум доношења одлуке о расписивању конкурса за избор- **11. јула 2008.године.**
3. Датум и место објављивања конкурса – **14. октобар 2008. године, "Послови"- огласне новине Националне службе за запошљавање, сајт Универзитета у Београду и сајт Факултета политичких наука.**
4. Звање за које је расписан конкурс-избор **ванредног професора, односно избор редовног професора.**

III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ РЕФЕРАТА И О РЕФЕРАТУ

1. Назив органа и датум именовања Комисије – **Изборно веће Факултета политичких наука, 11. јула 2008. године.**
2. Састав Комисије за припрему реферата:

Ред.бр.	Име и презиме	Звање	Ужа научна област	Организација у којој је запослен
1.	др Ратко Божовић	редовни професор	културна политика	у пензији
2.	др Мирољуб Радојковић	редовни професор	комуникологија и информатика	Факултет политичких наука, Београд
3.	др Бранимир Стојковић	редовни професор	комуникологија и информатика	Факултет политичких наука, Београд

3. Број кандидата пријављених на конкурс - **једна кандидаткиња.**
4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије- **није.**
5. Датум стављања реферата на увид јавности -**30. децембар 2008. године.**
6. Начин (место) објављивања реферата- **огласна табла, библиотека и сајт Факултета политичких наука.**
7. Приговори- **није било.**

IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА ФАКУЛТЕТА- 25. фебруар 2009. године.

Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидаткиње др Сњежане Миливојевић у звање редовног професора вођен у свему у складу са одредбама Закона, Статута Универзитета, Статута Факултета политичких наука.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању предлога за избор у звање;
2. Реферат Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
3. Сажетак реферата комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл.62.ст.4. Закона

Проф. др Милан Подунавац

На основу члана 63. став 1, члана 64. став 9. и члана 65. став 2. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", број 76/2005, 100/07-аутентично тумачење и 97/08.), члана 13. и 16. Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду и члана 49. став 1. Статута Факултета политичких наука, Изборно веће Факултета на 4. седници, школске 2008/09. године, одржаној 25. фебруара 2009. године, донело је

О Д Л У К У

Ванредни професор др Сњежана Миливојевић, предлаже се за избор у звање редовног професора за ужу научну област Комуникологија и информатика.

Одлуку доставити:
- Универзитету у Београду,
- референту за радне односе,
- архиви.

Председник Изборног већа
и декан Факултета

Проф. др Милан Подунавац

С А Ж Е Т А К
РЕФЕРАТА КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I - О КОНКУРСУ

Назив факултета:	Факултет политичких наука
Ужа научна, односно уметничка област:	Комуникологија и информатика
Број кандидата који се бирају:	1
Број пријављених кандидата:	1
Имена пријављених кандидата:	Сњежана Миливојевић

II - О КАНДИДАТИМА

Под 1.

1) - Основни биографски подаци

- Име, средње име и презиме:	Сњежана Б. Миливојевић
- Датум и место рођења:	24.10. 1956, Бања Лука, Босна и Херцеговина
- Установа где је запослен:	Факултет политичких наука, Универзитет у Београду
- Звање/радно место:	Ванредна професорка
- Научна, односно уметничка област:	Комуникологија и информатика

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

<u>Основне студије:</u>	
- Назив установе:	Факултет политичких наука (смер: Новинарство), Универзитет у Београду

- Место и година завршетка: Београд, 1979.

Магистеријум:

- Назив установе: Institute of Social Studies (Институт друштвених наука)
- Место и година завршетка: Хаг, Краљевина Холандија, 1986.
- Ужа научна, односно уметничка област: Политичке науке

Докторат:

- Назив установе: Филозофски факултет, Универзитет Црне Горе
- Место и година одбране: Никшић, 2000.
- Наслов дисертације: Медијска манипулација политичком јавношћу
- Ужа научна, односно уметничка област: Социологија

Досадашњи избори у наставна и научна звања:

- Асистенткиња-приправница, предмет Јавно мњење и масовне комуникације (1983)
- Асистенткиња, предмет Јавно мњење и масовне комуникације (1989, 1993)
- Научна сарадница, Институт друштвених наука, Београд (2002)
- Ванредна професорка, предмет Јавно мњење (2003)

3) - Објављени радови

СПИСАК ЗНАЧАЈНИЈИХ ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА

(после избора у претходно звање 01.06.2003. године)

Књиге, монографије и поглавља у монографијама

1. *Телвизија у Европи- регулатива, политика и независност*, Медија центар и ЕУМАП, Београд 2006. стр. 201-269. **P13**
2. *Television Across Europe-regulation, policy and independence, Report for Serbia*, EUMAP i Network Media Programme, Будимпешта, 2005. пп. 1315-1385. **P12**
3. *Локални медији и развој локалне заједнице у Србији*, коауторка (са С.Михајловић), Грађанске иницијативе и Friedrich Ebert Stiftung , Београд, 2004. **P22**

Посебна издања, тематски бројеви часописа

1. Жене и медији, *Генеро посебно издање*, уредница, Центар за женске студије, Београд, 2004. **P 21**

Поглавља у књигама или зборницима радова

1. Информационо друштво и медијска култура, у *Годишњак ФПН*, Факултет политичких наука Београд, 2008 стр.261-270. **P21**
2. Мониторинг медија, коауторка (са Клачар. Б, Николић. А и Петровић. Т,) у *Председнички избори 2008: Околности и резултати*, С. Михајловић (ур), Службени гласник и ЦЕСИД Београд, 2008. стр.143-163. **P 22**
3. Афере, државни маркетинг и изнајмљени термини, коауторка (са Николић. А и Клачар.Б) у *Око избора (Парламентални избори у Републици Србији 11. маја 2008. године)*, ЦЕСИД Београд, 2008. стр. 92-102. **P22**
4. Јавност и безбедносне теме, у *Реформа сектора безбедности у Србији-достигнућа и перспективе*, приредио М.Хадиц, Центар за цивилно-војне односе Београд, 2007. стр. 165-171. **P23**
5. Зашто је различитост важна? у *Читанка*, Лабрис, Београд, 2007. друго издање, стр. 207-217. **P23**
6. Телевизија у транзицији: Од државне контроле до дивљег тржишта, у *Пет година транзиције у Србији*, приредио С.Михајловић, Фондација Фриедрицх Еберт Београд, 2006, стр.272-286. **P21**

Текстови у часописима

1. "Помоција умјесто инфромације: медији и предсједнички избори у Србији 2008", *Медијска истраживања*, Загреб, бр.2 година 14 2008. стр. 35-63. **P51 б**
2. "Критичка традиција у истраживању медија: културне студије", *Communication Menagement*, Београд, број 3 година ИИИ 2008. стр. 29-51. **P61**
3. Тематски блок "Медији и одговорност/ Одговорност у медијима", *Генеро*, Београд, бр10/11 2007. стр.87-101. **P62**
 - "Истраживање медијских ефеката: Потрага за парадигмом", *Генеро*, Београд, 2007, бр10/11 стр.87-91.
 - "Таблоидизација дневне штампе у Србији", *Генеро*, Београд, бр10/11 2007.стр.93-96.
 - "Политике сећања:суочавање са прошлошћу", *Генеро*, Београд, бр10/11 2007.стр.97-100.
4. "Телевизија у Србији", *Преглед Србија и Црна Гора*, Београд, година L бр.1, стр. 95-121.
5. "Television in Serbia", *Survey Serbia& Montenegro*, Београд, XLVII. No.1, стр.95- 121. **P62**

4) - Оцена о резултатима научног, односно уметничког и истраживачког рада

Др Сњежана Миливојевић има веома богату научну биографију којом се сврстава међу најзначајније домаће теоретичаре у области комунологије и студија јавности. До сада је објавила укупно 47 научних радова, 15 стручних радова, учествовала у 23 реализована истраживачка пројекта и великом броју међународних конференција.

У периоду после избора у звање ванредне професорке, 2003. године, објавила је укупно 29 радова, учествовала у 14 истраживачких пројекта и 20 међународних конференција. Објављени радови су у категоријама Р11 и Р12, Р21х3, Р22х3 и Р23х2, П34Х5, Р51б, Р 61 и Р62Х3, чиме је остварила 53,5 бода према Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету.

Примарна област научног изучавања др Сњежане Миливојевић је политичка комуникација, сложени процес формирања значења кроз размену порука између јавности и власти. У њеним објављеним радовима доминирају четири тематске целине: регулативне промене у друштвима у транзицији, медијска репрезентација различитости, изборни значај медија и улога медија у конфликтима. У сваком од ових подручја остварила је значајне и оригиналне теоријске синтезе у реализовала иновативне истраживачке пројекте међу којима неки, нарочито у области изборне комуникације, спадају у пиониске пројекте те врсте у земљама у транзицији.

Током протеклих пет година учествовала је у седам реализованих истраживачких пројекта, од којих је у шест и руководила пројектима. Међу овим пројектима један је био највеће до сада компаративно истраживање радиодифузије спроведено по заједничкој методологији у двадесет држава Европе. Кроз ово истраживање, медијска сцена у Србији била је први пут укључена у једну компаративну студију о телевизији која је истовремено обухватила земље у транзицији и државе Европске Уније.

Др Сњежана Миливојевић била је академска консултанткиња у два инострана пројекта, и руководила је у два међународна пројекта у области унапређења наставе у којима је учествовао Факултет политичких наука.

Тренутно је ангажована у три научно-истраживачка пројекта, од којих два финансира Министарство за науку и технолошки развој, *Структурне и професионалне промене у масмедијском комплексу Србије 2006-2010* (шифра пројекта 149063) и *Политике родне равноправности: образовање као показатељ родне равноправности у Србији 2008- 2010*. (шифра пројекта 159011). Трећи је међународни пројекат у оквиру најстарије европске научно-истраживачке мреже COST (European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research), *COST A30 East of West: Setting a New Central and Eastern European Media Research Agenda 2005-2009*. у коме је чланица руководећег тима (Management Committee).

Др Сњежана Миливојевић има веома развијену међународну сардању и високу академску репутацију. Учествовала је на 20 међународних конференција у протеклих пет година, и говорила на скуповима у организацији угледних институција као што су Salzburg Seminar, Wilton Park, British Council, 21st Century Trust (Велика Британија), Sanssouci Colloquium (СР Немачка), De Balie (Холандија), UNESCO.

Једна је од најчешће цитираних аутора са Факултета политичких наука у иностраним публикацијама у којима, према бази података Social Science Citation Index /Web of Science (1996-2000), има 10 цитата. Била је дописна уредница водећег европског научног часописа у области комунологије European Journal of Communication (1986- 1998) и чланица је European Communication for Research and Education Association.

5) - Оцена резултата у обезбеђивању научно-наставног подмлатка

Др Сњежана Миливојевић је веома ангажована у обезбеђивању научног подмлатка и различитих облика усавршавања младих стручњака. Под њеним менторством одбрањен је један магистарски и један мастер рад а у изради је један докторски рад, два магистарска и три мастер рада. У протеклих пет година била је менторка и у изради 20 дипломских радова.

Од 2004. године чланица је Комисије која бира Чивнинг стипендисте (Chevening Programme) за магистарске, докторске и постдокторске истраживачке боравке у Великој Британији на универзитетима Оксфорд, Кејмбриџ, Лондионска школа за економске и политичке науке и Универзитетски колеџ у Лондону. Захваљујући својим многобројним академским контактима, често омогућава одлазак студената на различите врсте усавршавања на иностраним универзитетима. У оквиру пројекта *Унапређење квалитета политичког извештавања у Србији*, којим је у име Факултета политичких наука руководила, од 2006. године, сваке године се организује једномесечни студијски и професионални боравак за десет студената новинарског смера, по пет у Великој Британији и Холандији. Такође, у оквиру сарадње са Универзитетом у Џорџији, којом је координирала, две студенткиње последипломских студија ангажоване као сараднице у настави, имале су прилику за једномесечно усавршавање у САД.

Др Сњежана Миливојевић припрема талентоване студенте за различите истраживачке и аналитичке послове у области медијских студија и новинарства и кроз континуирано организовање истраживачких тимова и њихово ангажовање у одговарајућим пројектима. У оквиру Медија Центра ФПН

покренула је сталну истраживачку сарадњу са Независним удружењем новинара Србије, кроз коју ће се редовно ангажовати тимови студената ФПН у пројектима НУНС. Ова врста ангажмана почела је и да се институционализује 2008. године током које су, под руководством др Миливојевић, заједнички реализована два медијска мониторинга пред Председничке и Парламентарне изборе у Србији.

6) - Оцена о резултатима педагошког рада

Др Сњежана Миливојевић је на Факултету политичких наука ангажована у настави на додипломским студијама (предмет Јавно мњење), на мастер студијама-смер Новинарство (предмет Анализа медија) и на мастер студијама-смер Комуникологија (предмет Јавна сфера и медији и Медији и различитост).

У Центру за женске студије ФПН води курсеве Жене и медији: родни стереотипи у јавној комуникацији и Јавна сфера, медији и одговорност, а на последипломским студијама Универзитета »Климент Охридски« у Скопју предаје Комуникационе теорије.

Др Сњежана Миливојевић држала је предавања по позиву и обавила истраживачке и наставне специјализације на многим угледним академским установама у иностранству. У зимском семестру 1989/90 била је гостујућа професорка на Универзитету Масачусетс (University of Massachusetts, USA) где је држала курс Communication Systems in Eastern Europe. Током 1994. обавила је двомесечни истраживачки боравак на Вестминстер Универзитету (Westminster University, UK), а 2001. године била је два триместра Чивниг стипендисткиња на Универзитету у Оксфорду (St. Antony's College), на коме је и касније у више наврата била на краћим студијским боравцима. Током 2005. године била је два пута гостујућа професорка (јануар-фебруар и септембар) на Грејди Колеџу Универзитета у Џорџији и Кларк Атланта Универзитету у САД.

Гостујућа предавања држала је и на Универзитету Сасекс, Лондонској школи за економске науке, Универзитетском колеџу у Лондону, Универзитету у Милану, Централно-Европском Универзитету у Будимпешти, Универзитету у Љубљани, Универзитету у Софији, Универзитету Вјадрина Франфурт на Одри, Интеруниверзитетском центру у Дубровнику.

Др Сњежана Миливојевић има ретке педагошке квалитете и посвећено се бави подизањем квалитета студијских програма на којима ради. Оцене студената потврђују висок предавачки реноме који ужива. Од када је на Факултету политичких наука уведено редовно вредновање професорског рада од стране студената, оба пута добила је веома високе оцене – просечна оцена 4,12 у школској

2006/07 години и просечна оцена 4,63 у школској 2007/08 години.

7) - Оцена о ангажовању у развоју наставе и других делатности високошколске установе

Др Сњежана Миливојевић се од доласка на Факултет политичких наука, 2003.године, веома ангажовала у реформи наставног процеса и подизању квалитета студија. Као чланица Комисије за примену Болоњске декларације (2005-2007.год) активно је учествовала у реформисању система студирања и увођењу нових студијских програма на додипломским и мастер студијама и у припреми докторских студија. У складу са визијом модернијег новинарског образовања развила је наставне програме и наставни материјал за неколико нових курсева из области које се раније нису изучавале на Факултету политичких наука - Анализа медија, Медији и различитост, Јавна сфера и медији и Европска медијска политика и регулатива. Три курса се изводе већ од школске 2006/07. године, док ће четврти бити међу обавезним наставним садржајима на докторским студијама које су још у припреми.

Заједно са професором Ли Бекером (Lee Becker) са Грејди колеџа Универзитета у Џорџији, САД, иницирала је и руководила заједничким пројектом *Подизање квалитета студија новинарства на ФПН* 2004-2007. који је први такав пројекат реализован на Факултету политичких наука у Београду.

Други значајан наставни пројекат којим је др Сњежана Миливојевић руководила, *Унапређење квалитета политичког извештавања у Србији*, реализован је 2006-2007.године са Канцеларијом Мисије ОЕБС у Београду. Са идејом да добро политичко извештавање почиње квалитетним образовањем, др Сњежана Миливојевић иницирала је овај пројекат подизања институционалних капацитета за квалитетније студирање који је имао два дела: јачање научно- истраживачке основе и програм студентске размене.

Др Сњежана Миливојевић иницирала је и оснивање Центра за истраживање медија, чија је и прва директорка од 2006. године. У оквиру Центра основан је Архив политичке комуникације, настао на основу дигитализованог материјала информативних и политички релевантних програма водећих ТВ станица у Србији у периоду 1990-2000.године. Центар располаже изузетно вредном и ретком грађом за истраживање медијске и политичке историје Србије крајем 20. века и јединствена је архивско-истраживачка установа ове врсте.

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Изузетан теоријски таленат др Сњежане Миливојевић допуњен је сензибилитетом за адекватно тумачење медијских феномена што је сврстава међу овдашње најистакнутије теоретичаре медија и јавне комуникације. Др Сњежана Миливојевић је у пуној стваралачкој зрелости о чему сведочи квалитет њених радова и целина њеног научног и интелектуалног ангажовања. Њени научни квалитети јасно се исказују у три области: изразитој **теоријској способности** за инвентивно анализирање и теоријско уобличавање савремених медијских и комуникацијских процеса, посебној **истраживачкој надарености** и способности да руководи сложеним пројектима и дизајнира методолошки оригиналне приступе и **посвећеном педагошком раду**, реткој способности да мотивише и подстакне студенте кроз узајамно стимулативну комуникацију. Заслужено високи углед у стручној и научној јавности произилазе из каријере коју поред научних квалитета красе и грађански и људски дигнитет.

Због тога, са великим професионалним уважавањем и колегијалним задовољством предлажемо Изборном већу Факултета политичких наука да др Сњежану Миливојевић изабере у **звање редовне професорке**.

ПОТПИСИ
ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др. Ратко Божовић, редовни професор
Факултета политичких наука у Београду у пензији

др. Миролjub Радојковић, редовни професор
Факултета политичких наука у Београду

др. Бранимир Стојковић, редовни професор
Факултета политичких наука у Београду

IZBORNOM VEĆU FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA UNIVERZITETA U BEOGRADU

Naučno-nastavno veće Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu izabralo je Komisiju za pisanje izveštaja o prijavljenim kandidatima za reizbor nastavnika u zvanje vanrednog profesora, odnosno za izbor u zvanje redovnog profesora za užu naučnu oblast ***Komunikologija i informatika***, nastavni predmet ***Javno mnjenje***, u sastavu:

redovni profesor dr Ratko Božović, Fakultet političkih nauka
Univerziteta u Beogradu u penziji,

redovni profesor dr Miroljub Radojković, Fakultet političkih nauka
Univerziteta u Beogradu i

redovni profesor dr Branimir Stojković, Fakultet političkih nauka
Univerziteta u Beogradu.

Komisija je konstatovala da se na konkurs objavljen 14. oktobra 2008. godine u oglasnim novinama Nacionalne službe za zapošljavanje „Poslovi“ prijavila samo jedna kandidatkinja, dr Snježana Milivojević, vanredna profesorka na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu na predmetu Javno mnjenje. Pošto je pregledala konkursni materijal, podnetu dokumentaciju i radove, Komisija je konstatovala da kandidatkinja ***ispunjava uslove konkursa*** i podnosi Naučno-nastavnom veću Fakulteta sledeći

I Z V E Š T A J

1. BIOGRAFIJA

Dr Snježana Milivojević rođena je 1956. godine u Banja Luci. Završila je XI beogradsku gimnaziju i diplomirala na Fakultetu političkih nauka, smer Novinarstvo, 1979. godine, sa prosečnom ocenom 9,31. Magistrirala je na Institutu društvenih nauka (Institute of Social Studies) u Hagu, Holandija, 1986. godine sa tezom *Political Communication and Development* na poslediplomskom programu *Politics and Development Strategies*. Doktorsku disertaciju pod nazivom *Medijska manipulacija političkom javnošću* odbranila je na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore 2000. godine.

Od 1980. do 1982. radila je kao novinarka političke rubrike dnevnog lista *Politika Ekspres*. Akademska karijeru počela je na Fakultetu političkih nauka, 1983. godine, kao asistentkinja- pripravnica na predmetu *Javno mnjenje i masovne komunikacije*. U zvanje asistenta izabrana je 1989. a reizabrana 1993. godine. Posle donošenja Zakona o Univerzitetu, u junu 1998., na Fakultetu političkih nauka onemogućena joj je odbrana doktorske disertacije o medijskoj manipulaciji političkom javnošću. Doktorsku tezu prihvatila je i pozitivno ocenila komisija Naučno-nastavnog veća FPN u sastavu prof.dr Ratko Božović, prof.dr Toma Đorđević i prof.dr Vukašin Pavlović i bila je izložena uvidu javnosti (maj- juni 1998.) ali javna odbrana nikada nije zakazana sa obrazloženjem da je istekao rok za njenu odbranu. U avgustu 1999. dr Snježana Milivojević dobila je otkaz zbog »neopravdanog odsustvovanja sa posla dužeg od pet dana«.

Tokom 2001. godine (januar-septembar) bila je Čivning stipendistkinja na Univerzitetu Oksford, (status Senior Associate Member) na Sv. Entoni Koledžu sa sekundarnom afilijacijom na Vulfson Koledžu. Od početka 2002. radila je na Institutu društvenih nauka u Beogradu, gde je u decembru 2002. izabrana u zvanje naučnog saradnika. Na poziv nove uprave Fakulteta političkih nauka, vratila se na Fakultet 2003.godine, kada je i izabrana za vanrednu profesorku. Inicirala je i aktivno učestvovala u osnivanju Centra za istraživanje medija u okviru Centra za medije FPN, čijim radom rukovodi od njegovog formiranja 2006. godine. Stalna je predavačica i članica stručnog saveta Centra za ženske studije FPN od 1999. godine, a od 2007. godine je i stalna profesorka poslediplomskih studija na Univerzitetu »Kliment Ohridski« u Skopju, Makedonija.

Glavne oblasti naučnog rada dr Snježane Milivojević su teorija medija, politička komunikacija, studije javnosti, javno mnjenje, kritičke medijske studije i medijska politika i regulativa. Govori engleski, francuski i makedonski jezik.

2. NASTAVNI I PREDAVAČKI RAD

Dr Snježana Milivojević je na Fakultetu političkih nauka angažovana u nastavi na dodiplomskim studijama (predmet *Javno mnjenje*), na master studijama-smer Novinarstvo (predmet *Analiza medija*) i na master studijama-smer Komunikologija (predmet *Javna sfera i mediji*).

U Centru za ženske studije FPN vodi kurseve *Žene i mediji: rodni stereotipi u javnoj komunikaciji* i *Javna sfera, mediji i odgovornost* (sa dr Dašom Duhaček), a na poslediplomskim studijama Univerziteta »Kliment Ohridski« u Skopju predaje *Komunikacione teorije*.

Dr Snježana Milivojević držala je predavanja i obavila istraživačke specijalizacije na mnogim uglednim akademskim ustanovama u inostranstvu. U zimskom semestru 1989/90 bila je gostujuća profesorka na Univerzitetu Masačusec (University of Massachussets) u Amherstu, SAD, gde je održala kurs *Communication Systems in Eastern Europe*, tokom 1994.obavila je dvomesečni istraživački boravak na Vestminster Univerzitetu (Westminster University) 1994., posle 2001. godine (kada je provela dva trimestra) u više navrata bila je na kraćim studijskim boravcima na Univerzitetu Oksford (Oxford University), a tokom 2005. godine na dva studijska boravka (januar-februar i septembar) na Grejdi Koledžu Univerziteta u Džordžiji (University of Georgia) i Klark Atlanta Univerzitetu u SAD.

Gostujuća predavanja držala je i na Univerzitetu Saseks, Londonskoj školi za ekonomske nauke, Univerzitetском koledžu u Londonu, Univerzitetu u Milanu, Centralno-Evropskom Univerzitetu u Budimpešti, Univerzitetu u Ljubljani, Univerzitetu u Sofiji/Univerzitetu Vjadrina, Interuniveritetskom centru u Dubrovniku.

Učestvovala je na mnogim međunarodnim konferencijama i govorila na skupovima u u organizaciji uglednih institucija kao što su Salzburg Seminar, Wilton Park, British Council, 21st Century Trust (Velika Britanija), Sanssousi Colloquium (SR Nemačka), De Balie (Holandija), UNESCO.

Predavala je od osnivanja na Alternativnoj Akademskoj Obrazovnoj Mreži i mnogim drugim alternativnim obrazovnim institucijama - Mirovnim studijama, Beogradskoj otvorenoj školi, Centru za unapredjenje pravnih studija, Centru za slobodne izbore i demokratiju, Gradjanskim inicijativama, Centru za političku izuzetnost, mnogim novinarskim ili medijskim školama domaćih i stranih profesionalnih organizacija- Asocijacije nezavisnih

elektronskih medija, Nezavisnog udruženja novinara Srbije, IREX-a, BBC-ja, agencije BETA, Centra za profesionalizaciju medija, CWPNM Opatija, South-East European Media Network, International Association of Journalists, ili međunarodnih organizacija OEBS, Savet Evrope i drugih.

Učesnica je mnogih tribina, okruglih stolova, javnih debata i predavačkih ciklusa u Nardonoj biblioteci Srbije, Centru za kulturnu dekontaminaciju i Domu omladine.

3. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Dr Snježana Milivojević ima veoma bogatu naučno istraživačku biografiju kojom se svrstava među najznačajnije domaće teoretičare u oblasti komunikologije i studija javnosti.

Tkom proteklih pet godina učestvovala je u sedam realizovanih istraživanja, od kojih je u šest i rukovodila projektima, bila akademska konsultantkinja u dva inostrana projekta, i rukovodila u dva projekta u oblasti unapređenja nastave. Trenutno je angažovana u tri velika naučno-istraživačka projekta, od kojih dva finansira Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj a treći je međunarodni projekat u okviru COST mreže (European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research).

Dr Snježana Milivojević ima visoku akademsku reputaciju u inostranstvu u naučnoj zajednici sa kojom održava intenzivnu i živu komunikaciju. Članica je rukovodećeg tima (Management Committee) projekta COST A30 *East of West: Setting a New Central and Eastern European Media Research Agenda 2005-2009*. Ovaj četvorogodišnji projekat je možda najznačajniji teorijski pokušaj sumiranja iskustva nakon 20 godina tranzicije i pouka medijskih promena u Evropi. U timu su mnogi značajni medijski teoretičari među kojima i doajeni ove discipline, Džjms Karan, Ian Eng, Karol Jakubovič, Nikolas Jankovski, Piter Dalgren, ali i mnogi iz mlađe generacije, kao Beata Klimkievič, Miklos Sukosd i Nikos Leandros, iz dvadesetak evropskih zemalja. Očekuje se da rad na ovom projektu otvori nove istraživačke teme, razvije nove analitičke okvire i metodoloske pristupe izazovnim problemima medijskih promena u savremenom društvu.

Dr Snježana Milivojević je angažovana i u dva projekta koje finansira Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj. Prvi projekat, *Strukturne i profesionalne promene u masmedijskom kompleksu Srbije 2006-10*, je sintetičko nastojanje da se procesi medijskih promena sagledaju kompleksno u tehnološkim, kulturnim, političkim i profesionalnim dimenzijama. U okviru drugog projekata, *Politike rodne ravnopravnosti: obrazovanje kao pokazatelj rodne ravnopravnosti u Srbiji 2008-201*, dr Snježana Milivojević bavi se analizom javne komunikacije kao formom građanskog obrazovanja i istražuje značaj medijske pismenosti za podizanje kritičke svesti o problemima rodne neravnopravnosti.

Od početka svoje naučne karijere pokazala je izuzetnu sposobnost za studiozan istraživački rad sa podjednakim afinitetom za empirijska istraživanja i inovativno teorijsko mišljenje i uopštavanja. Svoj istraživački dar demonstrirala je problematizovanjem važnih fenomena koji ranije nisu bili predmet sistematskih istraživanja u ovoj sredini, ali i kroz izuzetan angažman na usavršavanju metodoloških pristupa i istraživačkih tehnika primerenih složenim procesima medijskih promena i društavima u tranziciji. Metodološka sofisticiranost njenih istraživanja svrstava je u teoretičare koji među prvima detektuju značajne procese i fenomene i prepoznaju njihove razvojne tendencije. Svojim istrživačkim rukopisom ostavila

je trag o prvom talasu tabloidizacije medija u Srbiji i specifičnostima tog procesa u odnosu na druga društva (*Tabloidizacija dnevne štampe u Srbiji, 2004*) promenama u izbornoj komunikaciji posle 2000. godine (*Mediji u predsedničkim izborima 2008. godine, Ponašanje medija u parlamentarnim izborima 2008.godine*) kvalitetu i specifičnostim medijske reprezentacije i profesionalnim standardima u izveštavanju o političkim, kulturnim i rodnim razlikama kao i teškoćama medijske tranzicije i regulativnim izazovima u ovoj oblasti (*Lokalni mediji i razvoj lokalne zajednice 2003, Televizija u Evropi-Srbija 2005*)

Tokom čitave decenije 1990-tih dr Snježana Milivojević razvijala je projekte koji nisu mogli da se rade u okviru postojećih akademskih institucija i za koje u njima nije bilo interesovanja, naučne imaginacije ili kritičkog pristupa. Utoliko su njena istraživanja medija imala važnost pionirskih poduhvata u oblasti izborne komunikacije, teorije reprezentacije, kritičkih studija medija ili analize javnosti. Ovaj kvalitet prepoznat je i u široj akademskoj i profesionalnoj zajednici pa je Institut za medijsku različitost (Media Diversity Institute, London) angažovao kao autorku komparativnu studije o predstavljanju etničkih manjina u štampi centralne i jugoistočne Evrope (2002) koja se danas koristi i u drugim regionima sa kriznim i konfliktnim većinsko-manjinskim odnosima (Zakavkazje, Severna Afrka). Centar za nezavisno novinarstvo iz Moldove (Centrul for Independnt Journalism) angažovao je kao konsultantkinju na višegodišnjem projektu analize medijskog predstavljanja žena i mogućnosti podsticanja politika ravnopravnosti polova promenama u simboličkoj reprezentaciji i profesionalnom radu medija.

4. NASTAVNI I PEDAGOŠKI PROJEKTI

Dr Snježana Milivojević se po dolasku na Fakultet političkih nauka veoma angažovala u reformi nastavnog procesa i podizanju kvaliteta nastave. Kao članica Komisije za primenu Bolonjske deklaracije (2005-2007) aktivno je učestvovala u reformisanju sistema studiranja i uvodjenju novih studijskih programa. U skladu sa vizijom modernijeg novinarskog obrazovanja razvila je nastavne programe i nastavni materijal za nekoliko novih kurseva iz oblasti koje se ranije nisu izučavale na Fakultetu političkih nauka- *Analiza medija, Mediji i različitost, Javna sfera i mediji i Evropska medijska politika i regulativa*. Tri kursa se izvode već od školske godine 2006/07. godine, dok će četvrti biti među obaveznim nastavnim sadržajima na doktorskim studijama koje su još u pripremi.

Kooridnirala je (zajedno sa profesorom Li Bekerom, Grejdi koledž, Univerzitet u Džordžiji) zajednički projekat *Podizanje kvaliteta studija novinarstva na FPN 2004-2007.*, koji je prvi projekat takve vrste u kome je FPN učestvovao. Tokom tri godine, 11 profesora i saradnika Fakulteta različitog predavačkog iskustva i nastavnih oblasti, dobilo je priliku da na Univerzitetu u Džordžiji provede po mesec dana i uspozna se sa nastavnim programima i načinom rada, učestvuje u nastavi i uspostavi profesionalne kontakte sa kolegama. Ovi boravci rezultirali su značajnim promenama u nastavnom programu i obogaćenjem nastavnih sadržaja na Novinarskom smeru FPN. Tokom trajanja projekta svake godine organizovana je i po jedna naučna radionica posvećena oblastima od značaja za unapredjenje studija novinarstva (*Izazovi novinarskog obrazovanja u akademskom okruženju, Mediji i različitosti i Razumevanje i upravljanje medijima na promenljivoj tržištu*) a Fakultet je ugostio i po dva profesora Grejdi Koledža i Klark Atlanta Univerziteta koji su učestvovali u nastavi.

Drugi značajan nastavni projekat kojim je dr Snježana Milivojević rukovodila, *Podizanje kvaliteta političkog izveštavanja u Srbiji*, realizovan je 2006-2007.godine sa Kancelarijom Misije OEBS u Beogradu. Sa idejom da dobro političko izveštavanje počinje kvalitetnim obrazovanjem, dr Snježana Milivojević inicirala je ovaj projekat podizanja institucionalnih kapaciteta za kvalitetnije studiranje koji je imao dva dela: osnivanje Arhiva političke komunikacije i program studentske razmene. Arhiv političke komunikacije nastao je na osnovu digitalizovanog materijala (oko 500 DVD i oko 1200 sati video materijala) informativnih i politički relevantnih programa vodećih TV stanica u Srbiji u periodu 1990-2000. Ovaj jedinstveni Arhiv je izuzetna osnova za razvoj novih istraživanja i obrazovanje nove generacije master i doktorskih studenata zainteresovanih za izučavanje političkih i medijska zbivanja u protekloj deceniji. U okviru njega, dr Snježana Milivojević postavlja i novi projekat Mediji i politike sećanja usmeren na analizu ovog izuzetno važnog procesa u rekonstrukciji post-konfliktnih društava. Drugi deo projekta bio je okrenut studentima i omogućio je da deset studenata novinarstva, na osnovu javnog konkursa, dobije priliku za jednomesečni profesionalni i obrazovni boravak u Velikoj Britaniji ili Holandiji. Ova akcija je nastavljena i nakon završetka projekta jer su OEBS, Ambasada Velike Britanije i Ambasada Holandije prepoznale značaj studijskih boravaka za profesionalno obrazovanje studenata, pa je ove godine organizovana po drugi put.

Dr Snježana Milivojević je veoma posvećena stvaranju ulova za usavršavanje i profesionalno napredovanje studenta. Od 2004. godine je članica komisije koja bira Čivnig stipendiste za master, doktorske i istraživačke boravke u Velikoj Britaniji na Univerzitetima Oksford, Kejembridž, Londonske škole za ekonomske nauke i Univerzitetkog koledža iz Londona. Takođe, kroz organizovanje istraživačkih timova i uključivanje u projekte, priprema talentovane mlade istraživače za različite istraživačke i analitičke poslove u oblasti medijskih i studija novinarstva. Pokrenula je stalnu istraživačku saradnju sa Nezavisnim udruženjem novinara i Medija centrom u okviru koje će se radovno angažovati timovi studenata FPN i u okviru koje su već realizovana dva medijska monitoringa za predsedničke i parlamentarne izbore 2008.godine.

U profesionalnom radu dr Snježane Milivojević pedagoške i istraživačke aktivnosti imaju podjednak značaj. Od samog početka rada na Fakultetu zalagala se za afirmaciju inovativnih oblika nastave i trudila da odsustvo recentne literature premosti izradom Čitanki, izborom tekstova značajnih i uglavnom kod nas ne prevedenih autora. Od 2005. godine pod njenim mentorstvom prijavljena je jedna doktorska disertacija, odbranjen jedan magistarski rad a u izradi su još dva magistarska i tri master rada. U istom periodu bila je mentorka i u 20 diplomskih radova.

Dr Snježana Milivojević ima retke predavačke kvalitete i sposobnost da kompleksne i torijski zahtevne obalsti predaje na zanimljiv način. Studentske evaluacije koje se od 2007. organizuju na Fakultetu poklitičkih nauka potvrdile su visok predavački renome koji uživa jer je oba puta dobila veoma visoke ocene (4,12 ocena 2007. i 4,63 ocena 2008.)

5. VAN NASTAVNE AKTIVNOSI

Dr Snježana Milivojević je veoma aktiva učesnica u javnom životu i često se i dosledno kritički oglašava povodom tema u kojima je profesionalno kompetentna ali i građanski angažovana. Njena spremnost da doprinese transformaciji i demokratskom preobražaju medijske scene i javne komunikacije u Srbiji bila je izrazita tokom 1990. tih ali i nakon 2000. godine. Nakon višegodišnjeg zalaganja za depolitizaciju medijskog sistema Srbije, prihvatila je da na predlog NUNS-a i ANEM-a bude članica prvog Saveta Republičke radiodifuzne agencije. Svoje principijelno zalaganje za autonomiju regulativnog tela pokazala je podnošenjem ostavke na članstvo već na prvoj sednici Saveta kada je procenila da je zbog kršenja procedure i političkog uplitanja u proces izbora narušena njegova autonomija. Kasnija komplikovana istorija i neefikasnost Saveta potvrdili su ispravnost procene dr Snježane Milivojević da sa ovako teškom hipotekom Savet neće uspeti da odoli budućim pritiscima i izgradi autonomnu poziciju.

Zbog velikog iskustva i dobrog poznavanja regionalnih problema povremeno je angažovana u konsultantskom svojstvu u različitim projektima iz oblasti medijskog razvoja (Savet Evrope i European Institute for the Media - Belorusija 2002, OEBS- konsultantkinja prilikom pokretanja studija novinarstva na Univerzitetu u Crnoj Gori, priprema zaključaka i preporuka za aktivnosti u suzbijanju medijske koncentracije Evropska komisija i Network Media Program, Ljubljana 2003). Zalaganje za podizanje profesionalnih standarda u medijskoj oblasti pokazala je i kroz ekspertsko- konsultantski rad za prevodilački projekat Next Page Foundation koji pomaže prevodjenje i objavljivanje kvalitetnih prevoda značajnih dela iz oblasti novinarstva kada je radila stručnu evaluaciju prevoda nekoliko knjiga objavljenih na srpskom jeziku (*Medijamorfoza, Istraživačko novinarstvo, Promocija i marketing u elektronskim medijima*).

Bila je dopisna urednica časopisa *European Journal of Communication* (1986-1998) i članica je uredništva časopisa za feminističku teoriju *Genero* (2004-). Objavljuje u specijalizovanim medijskim časopisima kao što su *Media, Dosije, Medijska preža* kao i u domaćim i medijima u regionu.

6. SPISAK ZNAČAJNIJIH OBJAVLJENIH RADOVA POSLE IZBORA U PRETHODNO ZVANJE (01.06.2003. godine)

Knjige, monografije i poglavlja u monografijama

1. *Telvizija u Evropi- regulativa, politika i nezavisnost*, Medija centar i EUMAP, Beograd 2006. str. 201-269. ISBN 86-82827-44-1 COBISS.SR- ID 129475596.
2. *Television Across Europe-regulation, policy and independence, Report for Serbia*, EUMAP i Network Media Programme Budapest, 2005. pp. 1315-1385. ISBN:1-891385-47-X
3. *Lokalni mediji i razvoj lokalne zajednice u Srbiji*, koautorka (sa S.Mihajlović), Građanske inicijative i Friedrich Ebert Stiftung, Beograd, 2004.

Posebna izdanja, tematski brojevi časopisa

1. *Žene i mediji, Genero posebno izdanje*, urednica, Centar za ženske studije, Beograd, 2004. ISBN 86-902929-6-9 COBISS.SR-ID 117882636

Poglavlja u knjigama ili zbornicima radova

1. Informaciono društvo i medijska kultura, u *Godišnjak FPN*, Fakultet političkih nauka Beograd, 2008 str.
2. Monitoring medija, koautorka (sa Klačar. B, Nikolić. A i Petrović. T.) u *Predsednički izbori 2008: Okolnosti i rezultati*, S. Mihajlović (ur), Službeni glasnik i CESID Beograd, 2008. str.143-163. ISBN 978-86-7549-959-6 COBISS.SR-ID151832588
3. Afere, državni marketing i iznajmljeni termini, koautorka (sa Nikolić. A i Klačar. B) u *Oko izbora (Parlamentarni izbori u Republici Srbiji 11. maja 2008. godine)*, CESID Beograd, 2008. str. 92-102. ISBN 978-86-83491-47-6 COBISS.SR-ID153700620
4. Javnost i bezbednosne teme, u *Reforma sektora bezbednosti u Srbiji-dostignuća i perspektive*, priredio M.Hadić, Centar za civilno-vojne odnose Beograd, 2007. str. 165-171. ISBN 86-83543-44-1 COBISS.SR- ID 145441548
5. Zašto je različitost važna? u *Čitanka*, Labris, Beograd, 2007. drugo izdanje, str. 207-217. ISBN 86-904143-8-X COBISS.SR- ID 131791884.
6. Televizija u tranziciji: Od državne kontrole do divljeg tržišta, u *Pet godina tranzicije u Srbiji*, priredio S.Mihajlović, Fondacija Friedrich Ebert Beograd, 2006, str.272-286. ISBN 86-83767-12-4.

Tekstovi u časopisima

1. "Pomocija umjesto informacije: mediji i predsjednički izbori u Srbiji 2008", *Medijska istraživanja*, Zagreb, br.2 godina 14 2008. str. 35-63. UDK 316.77 ISSN 1330-6928
2. "Krtička tradicija u istraživanju medija: kulturne studije", *Communication Management*, Beograd, broj 3 godina III 2008. str. 29-51. UDC 316.7: 316.77
3. Tematski blok "Mediji i dogovornost/ Odgovornost u medijima", *Genero*, Beograd, br10/11 2007. str.87-101. UDK 316.774 (497.11)
 - "Istraživanje medijskih efekata: Potraga za paradigmom", *Genero*, Beograd, 2007, br10/11 str.87-91
BIBLID 1451-2203:6 (2007) 10/11:p 87-91.
 - "Tabloidizacija dnevne štampe u Srbiji", *Genero*, Beograd, br10/11 2007.str.93-96.
BIBLID 1451- 2203:6 (2007) 10/11:p93-96.
 - "Politike sećanja:suočavanje sa prošlošću", *Genero*, Beograd, br10/11 2007.str.97-100.
BIBLID 1451-2203:6 (2007) 10/11:p 97-100.
4. "Televizija u Srbiji", *Pregled Srbija i Crna Gora*, Beograd, godina L br.1, str. 95-121. ISSN 1451-4761 COBISS.SR-ID 110460428.
5. "Television in Serbia", *Survey Serbia & Montenegro*, Beograd, Vol.XLVII. No.1, pp.95- 121. ISSN 0044-1341 COBISS.SR-ID 110460940.
6. "Žene i mediji: Strategije isključivanja", *Genero posebno izdanje*, Centar za ženske studije, Beograd, 2004. str. 9-24.

Stručni časopisi

1. Predsednički izbori 2008, *Dosije o medijima*, br.23, avgust 2007.-mart 2008. časopis Nezavisnog udruženja novinara Srbije, str. 20-22.
2. Tabloidizacija dnevne štampe u Srbiji, Sarajevo: *Netnovinar*, dostupno na <http://www.netnovinar.org/compiled/p437.htm> pristupano 28.decembra 2007.
3. Zakon o radiodifuziji: Promene pre primene, *Republika* br. 388-389. 2006., str.6-7. UDK 008 (497.11) ISSN 03547973
4. Javni servis na novim mukama, *Dosije o medijima* br.19, mart 2006-juni 2006, časopis Nezavisnog udruženja novinara Srbije, str.27-28.

5. Žene u vestima: Karmin imperijalizam, *Evropski forum*, mesečnik za evropske integracije, juli 2006, br.7, str.12.
6. Politički a ne komercijalni motivi, *Dosije o medijima br. 14*, juni-decembar 2004, časopis Nezavisnog udruženja novinara Srbije, str.20-22.
7. Rizična delatnost, *Dosije o medijima br.13*, januar-jun 2004, časopis Nezavisnog udruženja novinara Srbije, str.22-23.
8. Istraživanja: Žene i mediji, *Pop kult* br.7, 2004., str.6-7.

Čitanke

1. *Javno mnjenje*, Fakultet političkih nauka, Beograd 2004, obnovljeno 2005, 2007.
2. *Javna sfera, mediji i odgovornost*, 2002, obnovljeno 2004.
(koordinatorka kursa Daša Duhaček i Snježana Milivojević)
3. *Predstave o ženama u masovnim medijima*, Centar za ženske studije, Beograd, 1999/00, obnovljeno 2003.
4. *Politika, javni život i mediji*, AAOM, 2000/01, 189.str.
(koordinatori kursa RatkoBožović i Snježana Milivojević)

Istraživački projekti

1. *Uloga medija u Predsedničkim izborima 2008. u Srbiji*, autorka, Nezavisno udruženje novinara, Medija centar i Fakultet političkih nauka Beograd,
Istraživački izveštaj dostupan na:
http://www.nuns.org.yu/download/Finalni%20izvestaj%20NUNS_MC.doc
pristupano 15.decembra 2008.
2. *Uloga medija u Parlamentarnim izborima 2008. u Srbiji*, autorka, Nezavisno udruženje novinara, Medija centar i Fakultet političkih nauka Beograd, dostupno na:
Istraživački izveštaj dostupan na:
http://www.nuns.org.yu/download/Finalni%20izvestaj%20NUNS_MC.doc
pristupano 15.decembra 2008.
3. *Television Across Europe-regulation, policy and independence*, EUMAP i Network Media Programme, 2003- 2005, članica istraživačkog tima, dostupno na http://www.eumap.org/topics/media/television_europe , pristupano 15.decembra 2008.
4. *Tabloidizacija dnevne štampe u Srbiji*, autorka, IREX, 2004.
Istraživački izveštaj dostupan na:
<http://www.mediacenter.org.yu/code/navigate.asp?Id=515>
pristupano 15.decembra 2004.
5. *Gej i lezbejska populacija u dnevnoj štampi*, autorka, Beograd:Labris, 2004.
Istraživački izveštaj dostupan na:
<http://www.labris.org.yu/en/media/analysis-of-the-media/Page-5.html>,
pristupano 15.decembra 2004.
6. *Lokalni mediji i razvoj lokalne zajednice u Srbiji*, koautorka, Građanske inicijative i Friedrich Ebert Stiftung, 2003.
7. *Žene i mediji: Stereotipi o ženama u javnoj komunikaciji*, autorka, Centar za ženske studije, Beograd, 2001/03.
8. Reflecting Diversity in Mass Media Project, Central Independent de Journalism and DIFID, Moldova, March 2004 – June 2006, akademska konsultantkinja.
Reflecting Diversity in the Media, Final monitoring report, Chisnau, Moldova, 2007.
ISBN 9975-9599-2-X

Projekti unapređivanja nastave

1. Podizanje kvaliteta studija novinarstva na FPN, zajednički nastavni projekat Fakulteta političkih nauka, Univerziteta u Džordžiji- Grady College of Journalism i Clark Atlanta Univeristy 2004-2007, uz podršku Department of State USA, kordinatorka projekta. dostupno na: www.cox.uga.edu i <http://www.centarzamedije.fpn.bg.ac.yu> pristupano 15.decembra 2008.
2. Unapređivanje kvaliteta političkog izveštavanja u Srbiji, Fakultet političkih nauka i Misija OEBS u Beogradu, 2006-2007, rukovoditeljka projekta. dostupno na <http://www.centarzamedije.fpn.bg.ac.yu> pristupano 15.decembra 2008.

Projekti na kojima je trenutno angažovana:

1. *East of West: Setting a New Central and Eastern European Media Research Agenda*, članica rukovodećeg tima (Management Committee Member), COST A30 Action, 2005-2009. dostupno na: <http://www.costa30.eu/?q=node/3> pristupano 15.decembra 2008.
2. *Strukturne i profesionalne promene u masmedijskom kompleksu Srbije 2006-10*, projekat finansira Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj Srbije. (šifra projekta 149063)
3. *Politike rodne ravnopravnosti: obrazovanje kao pokazatelj rodne ravnopravnosti u Srbiji, 2008-2010*, projekat finansira Ministarstvo za nauku i tehnoloski razvoj Republike Srbije. (šifra projekta 159011)
4. *Media Monitoring- The New Perspectives for Women Project*, Centrul Independent de Journalism and USAID, Moldova, januar 2005 - jun 2008, akademska konsultantkinja.

Međunarodne konferencije

1. *Država i demokratija*, Međunarodna naučna konferencija, Fakultet političkih nauka, Beograd 27-29. novembar 2008, referat: Media in Transition: growing industry and passive states. sažetak objavljen u *Knjiga sažetaka*, Fakultet političkih nauka, 2008. str 13. dostupno na http://www.fpn.bg.ac.yu/main/news/data/knjiga_sazetaka.pdf pristupano 15.decembra. (planirano objavljivanje publikacije u celosti)
2. *Regulisanje slobode izražavanja na Internetu*, Program za uporedno medijsko pravo Univerzitet Oksford, Savet Evrope i Fakultet političkih nauka, Beograd, 8-9. septembar, Referat: European Media Regulation: From Television Without Frontiers to Audiovisual Media Services Directive. (planirano objavljivanje publikacije u celosti)
3. *M100 Sanssouci Colloquium*, East-West Media Bridge 2008, Institute for Strategic Studies (London), Potsdam 5. septembar 2008.
4. *Civic and non-civic values in Serbia: the post-Milošević era*, Center for the Study of the Civil War- International Peace Rsearch Institute iz Osla i Norwegian University of the Science & Technology (NTNU), Trondheim 30-31. maj 2008. referat: Transformation of broadcasting as an element in the Serbian transition to democracy.

5. *Media Ownership and Concentration*, uvodničarka sesije o Srbiji, Kancelarija Saveta Evrope i Ministarstvo kulture Republike Srbije, Beograd 15-16 mart 2007.
6. *Sloboda i nezavisnost medija: između klijentelizma, vlasništva i komercijalizacije*, uvodničarka sesije Tabloidizacija medija, South East European Network for Professionalization of Media, regionalna konferencija, Sarajevo, 2 - 3. novembar 2007, videti: <http://www.media.ba/mediacentar/documents>
7. *Media Ownership and Concentration*, referentkinja, ekspertski sastanak Misija OEBS, 27.februar, 2007.
8. *Balkanski mediji u Evropskom ogledalu*, referentkinja, međunarodni seminar Transitional Justice and the Media, CKZD Beograd, 15. maj. 2006.
9. *Challenges to Public Service Broadcasting*, uvodničarka na konferenciji Television Across Europe, OSI and EUMAP, Central European University, 7-11 june, Budapest, 2006.
10. *Media, Nationalism and Ethnic Conflicts*, uvodničarka na regionalnoj pre-konferenciji Međunarodne komunikološke asocijacije, Influencing Outcomes: Communication Regulation and Global and Regional Policy Transformations, Budapest, 16-17.juni, 2006.
11. *Media Legislation and EU Integration*, uvodničarka na konferenciji Central European Initiative Forum of Journalists, Tirana, 5-9.oktobar, 2006.
12. *Mediji i političke stranke- evropska iskustva*, referentkinja na konferenciji Mediji i političke stranke, Fondacija Konrad Adenauer, Beograd, 23.oktobar, 2006.
13. *Oxford Media Convention: The Future of the Public Service in the Digital Age*, Guardian Media, IPP I CPML, Oksford Univerzitet, januar 2006
14. *East of West: Setting a New Central and Eastern European Media Research Agenda*, COAST Action A30, radna grupa Democratic Theory and Democratic Performance of the Media, decembar 2005.
15. *Pet godina demokratske tranzicije u Srbiji*, Friedrich Ebert Stiftung, Beograd, govornica, novembar 2005.
16. *Tranziciona Pravda u bivšoj Jugoslaviji*, govornica na sesiji Mediji, prošlost, mesta sećanja, Beogradski krug i CKZD, Beograd, juni 2005.
17. *Media in Post-Conflict and Transition Societies*, World Press Freedom Day- UNESCO i OSCE, uvodničarka, maj 2004.
18. *Concentration of Media Ownership and its Impact on Media Freedom and Pluralism*, OSCE and SEENMP, Bled, reporterka zaključne sesije, juni 2004.
19. *Media Policy in the Southeastern Transformation Processes*, Friedrich Ebert Stiftung, Beograd, konsultantkinja i uvodničarka, septembar 2004
20. *History, Policy and Identity*, 21st Century Trust and British Council, Cambridge, UK, govornica, 2003

ZNAČAJNIJI RADOVI OBJAVLJENI PRE IZBORA U PRETHODNO ZVANJE (01.06.2003. godine)

Monografije i knjige

1. *Media Monitoring Manual*, Media Diversity Institute & Samizdat, London, 2003.
ISBN 86-7963-170-1
2. *Ekranizacija izbora*, koautorka (sa J.Matić), Vreme knjige, Beograd, 1993.
ISBN 86-7979-012-5

Poglavlja u knjigama, zbornicima radova

1. Rekonstrukcija demokratske javnosti u Srbiji, u *Stagnacija demokratskih reformi u Srbiji*, izveštaj sa javnih debata, AAOM Beograd, 2003.
2. Media Repression and Politics of Isolation, u *Media and Politics*, (ed.) Peter Bajomi-Lazar and Istvan Hegedus, Uj Mandatum Konyvkiado, Budapest 2001.pp.
3. *Guide Through Electoral Controversies in Serbia*, grupa autora, CESID Beograd, 2000.
4. Volimo te otadžbino naša... u *Odsutne partije*, koautorka (sa Matić, J i Todorović, M.), CESID Beograd, 1999.
5. Nationalization of Everyday Life, in *The Road to War in Serbia*, Nebojša Popov and Drinka Gojković(ed.), CEU Press Budapest, 1998.
6. Die Nationalisierung des taglichen Lebens, *Serbiens Weg in der Krieg*, Thomas Bremer, Nebojsa Popov & Heinz- Gunther Stobbe, Berlin Verlag Berlin, 1998. pp. 339-355.
7. Nacionalizacija svakodnevnog života, u *Srpska strana rata*, Nebojša Popov (ur.), Republika Beograd, 1996. str.
8. Propaganda, odrednica u Enciklopediji političke kulture, Savremena Administracija, Beograd, 1993.

Tekstovi u časopisima

1. "Ideološki rad medija", Nova srpska politička misao, Beograd, Vol.VIII n.1-4. 2003. str. 233- 249.
2. "Ideološki efekti medija", *Reč*, Beograd, 64:10 2002. str. 151-213.
3. "Media and Dissolving Authoritarian Structures: The Case of Serbia", European Institute for the Media, Duseeldorf , 2002, dostupno na: www.eim.org/Library/publications.html pristupano decembra 2002.
4. "Elnyomas es izolacio", *Beszelo*, Politikai es kulturalis folzoirat, 3. szam, 2001, marcius, pp. 37-39. ISSN 0865-4093 ID 174837255
5. "Television y Elecciones en Serbia", *Voces y Culturas*, Vol.8, 1995.
6. "Mass Media in Serbian Elections", *Yu Survey*, Beograd, No 1. 1994.
7. "Novinarski profesionalizam: Granice medijske autonomije", *Gledišta*, Beograd, 1-6/1993. str.87-95.
8. "Televizijska prezentacija izbora u Srbiji ", *Gledišta*, Beograd, 1-6/1992. str.245-254.
9. "Studenti i '68" u Ideje i pokreti na Beogradskom Univerzitetu, CM Beogradskog Univerziteta, Beograd, 1989.
10. "Kominikacija i razvoj", *Gledišta*, Beograd, 11- 12, 1987.
11. "Izbori kao TV zabava", *RTV teorija i praksa*, Beograd, br.47, 1987.
12. "Komunikacija i društvo", *RTV teorija i praksa*, Beograd, br.53, 1987.

Tematski brojevi

1. Javnost i manipulacija, ko-urednica tematskog broja, *Gledista* 1-6, 1993, autorka jednog članka i tri prevedena članka.

Stručni časopisi

1. Televizija i izbori u Srbiji 1990-2000, mini feljton , *Danas* 24, 25 i 26 septembar 2002. godine.
2. Trapped in the Past, Transitions On-Line, *Balkan Reconstruction Report*, Special Packages, 31. januar 2002 .dostupno na:
<http://www.tol.cz/look/TOL/article.tpl?IdLanguage=1&IdPublication=9&NrIssue=1&NrSection=5&NrArticle=3193&search=search&SearchKeywords=snezana+milivojevic&SearchMode=on&SearchLevel=0>, pristupano decembra 2002.
3. Tišina ne poništava prošlost, Beograd : *Dosije br.11*, 2001, časopis Nezavisnog udruženja novinara Srbije.
4. Čutanje ne briše prošlost, *Medijska preža, br.13*, Ljubljana, 2002. (na slovenačkom)
5. Najprljavija izborna kampanja, *Medijska preža br. 9*, Ljubljana: 2000. (na slovenačkom)
6. Režimske televizije u Srbija, *Medijska preža br. 8*, Ljubljana, 2000. (na slovenačkom)
7. Partije i mediji, *Medijska preža br. 6*, Ljubljana, 1999. (na slovenačkom)

Primenjene studije

1. *Model Izbornog zakona u Srbiji*, članica ekspertske grupe, CESID, Beograd ,1999.
2. Mediji, tranzicija i demokratija, predlog rekonstrukcije medijskog sistema u Srbiji, u *Sloboda štampa i Zakon o javnom informisanju*, YUCOM i ABA/CEELI, Beograd, 1998.
3. *Mediji, tranzicija i demokratija, predlog rekonstrukcije medijskog sistema u Srbiji*, koordinatorka radne grupe, Radio B92 , Beograd, 1997.

Prevodi

1. *Informacija je jednosmerna ulica*, intervju proserora Farel Korkorana, Univerzitet u Dublinu, sa Herbertom Šilerom, emitovano na III Programu Radio Beograda, 4.januara 1991.
2. J.Cohen& A.Arato: *Duštveni pokreti, civilno društvo i problemi suvereniteta*, "Polja", Novi Sad, br 386-387, 1991.
3. J.Galtung i M. Ruge: *Obrasci novinarske selekcije vesti*, Gledišta 1-6,1993., tematski broj *Javnost i manipulacija*, str. 31-39.
4. J.Staab: *Informativni faktori kao element medijske selekcije* Gledišta 1-6,1993., tematski broj *Javnost i manipulacija*, str. 39-53.
5. J.Soloski: *Novinarski profesionalizam: mehanizmi kontrole*, Gledišta 1-6,1993., tematski broj *Javnost i manipulacija* str.75-87

Istraživački projekti

1. *Slike u ogledalu: Etničke manjine u štampi jugo-istočne Evrope* , autorka, Media Diversity Institute, London, 2001/02. *Istraživački izveštaj* dostupan na:
<http://www.media-diversity.org/pdfs/Istrazivacki%20izvestaj%20sa%20tabelama.pdf> pristupano, pristupano 15.decembra 2003.
2. *Pripisivanje krivice - Medjska slika Srba, Albanaca i 'međunarodnih akera' u vreme NATO vojne intervencije*, autorka, Radio B92 and Westminster Foundation for Democracy, 2000. *Istraživački izveštaj* dostupan na:
<http://www.b92.net/trr/2001/nato-ist.html>, pristupano 15.decembra 2008.
3. *Predstavljanje političkih partija u vodećem državnim medijima*, koautorka, Centar za slobodne izbore i demokratiju, Beograd, 1998.
4. *Medijski tretman izborne kampanje '97*, koautorka, Rezultati objavljeni u:
Media in Serbia: monitoring te Coverage of te Parliamentay and Presidential ections in 1997, Final report, European Institute for te Media, Duseldorf, 1998.

Mediji u Srbiji: Izveštavanje o parlamentarnim i predsedničkim izborima 1997. godine, Medija cnetar, Beograd, juni 1998.

5. Trauma i katarza u istorijskom pamćenju, članica istraživačkog tima, 1993-95, Republika, Beograd.
6. TV prezentacija učesnika na vanrednim izborima 1993 u Srbiji, autorka, projekat rađen za Građanski savez Srbije, finansirala Commission of the European Communities.
7. TV prezentacija izborne kampanje za parlamentarne i predsedničke izbore u Srbiji 1992, autorka, samostalni projekat, finansirala Commission of the European Communities.
8. Upporedna analiza TV političke scene, ko-autorka, BETA, Beograd 1997. Analiza sadržaja glavnih informativnih emisija vodećih televizija 16 -22 juni 1997.
9. Ekološka rekonstrukcija Centralne i Istočne Europe, izveštaj za Srbiju, koautorka, Global 2000, Vienna, 1992.

Međunarodne konferencije

1. *Role of the Media in the Process of Regional and Cross-Boarder Cooperation in Central and South Eastern Europe*, Pecs, Hungary, uvodničarka, 2002
2. *Nationalism, Identity and Regional Cooperation: Compatibilities and Incompatibilities*, University of Bologna, Italy, panelistkinja, 2002
3. *Media and Integration: Responsibilities, Expectations, and Challenges in South East Europe*, CWPNM, Opatija, Croatia, uvodničarka, 2002
4. *Reforming Broadcasting in Countries of Transition*, BAJ and European Institute for the Media, Minsk, Belarus, uvodničarka, dostupno na www.eim.org/Library/publications.html, 2002
5. *Managing the Transition*, Wilton Park Conference, Beograd, govornica, 2001
6. *Broadcasting for Democratic Europe*, Council of Europe and ANEM, Beograd, uvodničarka, 2000
7. *Former Yugoslavia: Independence of news and role of the international community*, Reporters sans frontières, l'Ecole Supérieure de Journalism de Lille, France, govornica, 2000
8. *Media in the Age of Globalisation*, Salzburg Seminar, Austria, panelistkinja, 2000
9. *Images of Europe in the Media*, European House, Budapest, Hungary, panelistkinja, 2000
10. *Truth, Responsibility and Reconciliation*, Radio B292, OSCO and OSCE and Heinrich Bell, Ulcinj, Yugoslavia, govornica, 2000
11. *Media, Power and Responsibility*, 21st Century Trust, Oxford, UK, 1999
12. *Media, Education and Civil Society*, International Workshop, Vienna, Austria, izvestiteljka, 1999
13. *Public Sphere and Personal Responsibility*, Regional Workshop, Belgrade, Yugoslavia, programska koordinatorica, 1998
14. *Neighbors and Future in South Eastern Europe*, Strasbourg, Annual Conference of TRANSEUROPEENNES, 1997
15. *Communication Toward Open Societies*, Amsterdam, The Netherlands, discusiona grupa: Communication, Politics and the Electorate, 1997
16. *Mass Media Towards An Information Society Symposium*, Athens, Greece, govornica, 1995
17. The First European Film and Television Studies Conference, London, UK, panelistkinja, 1994
18. EC Seminar on Small Press in the Balkans, Temisoara, Romania, govornica, 1994.

7. PRIKAZ I ANALIZA ZNAČAJNIJIH RADOVA

Uvid u objavljenje radove dr Snježane Milivojević pokazuje da je primarna oblast njenog izučavanja politička komunikacija, složeni proces formiranja značenja kroz razmenu poruka između javnosti i vlasti. U njenom ukupnom naučnim radu dominiraju četiri tematske celine: regulativne promene u društvima u tranziciji, medijska reprezentacija različitosti, izborni značaj medija i uloga medija u konfliktima. U ovom kratkom prikazu ukazaćemo na osnovnu teorijsku poziciju i naučni doprinos dr Snježane Milivojević u svakoj od ovih oblasti uvidom u nekoliko odabranih radova.

Televizija u tranziciji

Tokom poslednjih nekoliko godina dr Snježana Milivojević se najviše bavila izazovima medijskih promena i njihovim globalnim kontekstom (tehnološki razvoj, promena kulturnih obrazaca, promenjene političke okolnosti, globalizacija) ali i njegovim odlikama u regionu jugoistočne Evrope i posebno Srbije. Teškoće zakasnele medijske tranzicije i težinu regulativnih izazova u društvu koje se bori i sa komplikovanim nasleđem prošlosti prikazala je u studiji *Televizija u Evropi: regulativa, politika i nezavisnost – Srbija*, Medija centar, Open Society Institute i Eumap, Beograd/Budimpešta, 2006, str. 269. Studiju čine dva dela: komparativni pregled rezultata na osnovu izveštaja iz dvadeset analiziranih zemalja i drugi, posvećen televiziji u Srbiji, čija je autorka dr Snježana Milivojević (str.201-269). Ista studija objavljena je i na engleskom jeziku ali u drugačijem izdanju, u okviru obimne trotomne monografije koja sadrži kompletne izveštaje za svih dvadeset evropskih zemalja (1662.strane).

Ova monografija, proizašla iz velikog dvogodišnjeg izučavanja jedinstvenog u novijoj evropskoj stručnoj i naučnoj publicistici iz medijke oblasti, značajna je iz nekoliko razloga :

Prvo, to je najveće komparativno istraživanje o televiziji obavljeno istovremeno u periodu (2003-2005.god) u dvadeset zemalja različite političke, kulturne i medijske tradicije. To je ujedno i prva takva studija u kojoj zemlje nisu geopolitički locirane i gde se televizijska scena razmatra kao jedinstvena, u skladu sa zahtevima od svaremenih radiodifuznih sistem u Evropi a ne samo u skladu sa specifičnostima svake od zemalja. Televizija u Srbiji bila je prvi put predmet ovakvog uporednog studiranja i bilo je izuzetno važno, ali i veoma teško, uskladiti metodološkim zahtevima veoma specifičnu situaciju zakasnele tranzicije i komplikovanog medijskog nasleđa 1990-tih.

Drugi razlog zbog koga je ova studija značajna svakako je sistematizovanost uvida u stanje televizijskog medija u Srbiji. Ova studija televiziju razmatra i kao važnu društvenu instituciju i kao značajnu rastuću industriju što je prvi put u domaćoj literaturi da se uporedo razmatraju oba aspekata televizije. Takođe, studija polazi od stanovišta da televiziju kao jedan od elemenata ali i merila demokratije danas obeležavaju snažne promene izazvane tehnološkim razvojem ali i stalnim jačanjem komercijalne konkurencije. Naročito je javna radiodifuzija suočena sa izazovima koji se ne mogu porediti ni sa čim u njenoj dosadašnjoj istoriji. Pošto se u većini zemalja srednje i istočne Evrope preobražaj medija ispostavio kao

komplikovan i dugotrajan proces to je definisalo pravi komparativni okvir i za analizu televizije u Srbiji.

Treći razlog zbog koga je ova studija značajna je što su rezultati objavljena u velikom komparativnom pregledu na engleskom jeziku, u publikaciji koja tri toma donosi integralne studije iz svake zemlje, pa je dragocen komparativni uvid u dvadeset studija na jednom mestu i po zajedničkoj metodologiji. Istovrtemo knjiga koja je objavljena na srpskom jeziku je mnogo manjeg obima (269 stranica) i strukturirana je drugačije. Njenu prvu polovinu čini *Pregled* čitave studije a drugi deo *Izveštaj za Srbiju*. Čitaocima je tako na jednom mestu dostupan kondenzovani uvid u stanje televizije u Evropi, teorijski i metodološki kontekst u odnosu na koji se televizija u Srbiji može lako porediti.

Televizija u Srbiji prikazana je kroz pet odeljaka ove studije. Nakon uvoda, u *drugom odeljku* se analizira opšti kontekst medijske scene i regulativne politike (Struktura televizijskog sektora i Tržišni udeo glavnih aktera). *Treći* odeljak posvećen je Zkonskom okviru i strukturi radiodifuzije i posebno radu regulatornih tela u oblasti, proceduri i uslovima za licenciranje emitera kao mere medijske politike kojom se definišu očekivanja od emitera i definišu standardi u javnom emitovanju. *Četvrti* odeljak odnosi se na Regulisanje i upravljanje javnom radiodifuzijom i detaljno analizira rad javnog radio-televizijskog servisa u glavnim dimenzijama (usluge, finansiranje, upravljačku strukturu, programske obaveze i uređivačke standarde). Regulisanje i upravljanje komercijalnom televizijom je predmet interesovanja u *petom* odeljku gde se posebna pažnja posvećuje regulisanju nedeozvoljene medijske koncentracije i programskim standardima koji se definišu za komercijalne medije. U *šestom* poglavlju razmatra se uskladenost domaće sa evropskom medijskom regulativom i njena primenjivost na domaće medije, a u *sedmom* kratko ukazuje na uticaj novih tehnologija na razvoj medijskog sektora i usluga u domenu masovnih medija. Na osnovu uradjene analize i Zaključaka, studija završava serijom *Preporuka* koje bi domaćim političkim i profesionalnim institucijama trebalo da olakšaju harmonizaciju sa evropskim standardima a zainteresovanoj javnosti ponudi uvid u stanje i razvojne tendencije televizije u Evropi.

Iako je dr Snježana Milivojević autorka samo *Izveštaja za Srbiju* njen doprinos ovoj publikaciji značajan je i za prvi deo rada. Kao članica zajedničkog istraživačkog tima aktivno je učestvovala u definisanju metodologije i zajedničkog okvira cele studije. Osim toga, prilikom objavljivanja knjige imala je važnu ulogu u stručnoj redakciji prevoda što je bilo izuzetno značajno zbog prirode teksta. Specijalizovana i stručna terminologija koja se koristi u studiji u mnogome je nova zbog značajnih tehnoloških inovacija i novih teorijskih koncepcija koji se pojavljuju ili zbog nepostojanja instituta koji su bili karakteristični za drugačije medijske okolnosti i sisteme, što je zahtevalo pažljivo i odgovorno definisanje terminologije koja će postati standard u ovdašnjoj sredini.

Mediji i različitost

Dr Snježana Milivojević se u okviru izučavanja simboličke reprezentacije veoma bavila analizom isključivanja 'drugosti', supresijom različitosti iz javne komunikacije kao pretpostavkom nacionalističke homogenizacije tokom 1990-tih. U novijim publikacijama ovaj interese se pomera ka problematizaciji načina predstavljanja drugih vrsta različitosti u

javnom govoru, pre svega rodni razlika, što je posebno izraženo u radu koji je uredila a objavljen je kao posebno izdanje časopisa *Genero Žene i mediji (Centar za ženske studije 2004, 153.str)* Dr Snjeđana Milivojević je autorka uvodnog teksta, auorka istraživanja u okviru koga je nastalo svih šest objavljenih tekstova članica tima i uradila je izbor i strulnu redakciju sva tri prevedena teksta u broju.

Kontinuirano interesovanje za tretman različitosti, predstavljanje i uvažavanje 'drugosti', tolerantnost i otvorenost u javnoj komunikaciji proizilaze iz vrednovanja njihovog značaja za kvalitet javnog života. Istraživanje diskriminacije i medijskih strategija isključivanja pojedinih stanovišta ili aktera iz javne sfere jednako je ukazivanju na medijsku respresiju i sputavanja slobode. Pošto je to istovremeno i analiza načina na koji se brani status quo, konzervira postojeća nejednakost i sprečavaju promene, njen istraživački rad uvek je nosio i jasan kritički zahtev za izradnju demokratskih institucija i odbranu medijske autonomije. Ovako naglašena kritička pozicija proizilazi iz jasnog teorijskog uverenja da je komunikacija primarni društveni proces, onaj kojim se konstituše zajednička društvena stvarnost i da postoji jasna veza između normativnih ideala i istraživačkih prioriteta u promišljanju kvaliteta medija.

Ovaj rad nastao je kao simbiozna pedagoškog i istraživačkog rada dr Snježane Milivojević jer je u celosti proistekao iz serije naučnih radionica, metodološkog seminara i nekoliko godina rada Medijske istraživačke grupe koju je dr Snježana Milivojević formirala od poslediplomskih studnata Centra za ženske studije FPN. Publikacija ima dva dela i svakome je u fokusu po jedna oblast značajna za razumevanje složenog procesa medijske konstrukcije značenja i medijskog uticaja .

Prvi blok čine radovi iz oblasti politike reprezentovanja koji se bave vladajućim predstavama o ženama, modelima ženskosti koje nude i afirmišu informativni mediji. U fokusu im je medijski 'tekst' - nosilac poruka iz kojih publika formira značenja. Analizirane su dnevnih novina, medijski govor društva iz koga se lako čita svakodnevni govor o ženama pa reezultati pokazuju koliko poželjni modeli rodni indetiteta i uloga nastaju onim finim medijskim radom koji je obično nevidljiv jer je tako očigledan. U tekstovima se dalje razmatra značenjska matrica koju zabavni programi i šarena štampa kasnije uglavnom recikliraju i 'estetizuju'.

Tekstovi u drugom bloku su iz oblasti istraživanja publike. U novijim medijskim studijama napuštena je ideja o moćnim medijima i pasivnoj publici ali ne i potreba da se složeni proces čitanja medija razume i objasni. Za domaću stručnu javnost, međutim, to je uglavnom pusto polje. Pre nego što se interesovanje za medijsku publiku istinski i uobličilo, ona je već otkrivena kao roba i isporučujna političarima kao glasačka mašina ili velikim oglašivačima kao dobri potrošači. Utoliko se domaća teorijska nezainteresovanost za probleme publike ispoljava i kao nekritičko prihvatanje tržišnih istraživanja (market research) kao jedinog izvora znanja o publici. A danas je 'auidence reseach' raznovrsna i podsticajna oblast koja u domaćem okruženju analizira porodične obrasce korišćenja medija, traga za zadovoljstvom u gledanju i pokušava da odgonetne 'zašto' publika nešto voli.

Za istraživanje recepcije odabrana je popularna serija 'Seks i grad' a studentkinje su same bile intervjuisana 'fokus grupa'. Kroz te razgovore istraivačice su svoje analitičko umeće vežbale na sebi (vrsta etnometodološkog instraživačkog postupka). Svi radovi u ovom *Posebno izdanju* takođe, svedoče koliko feminističke studije duguju ali i doprinose

afirmaciji etnometodologije i koliko je savremeni akademski rad je sve manje istraživanje stvarnosti drugih sa bezbedne distance, neutralno posmatranje udaljenih procesa a sve očiglednije aktivan posao generisanja znanja o prirodi zajedništva koji zahteva i odgovarajući istraživački angažman. Analitički uvid u stvarnost je potraga za smislom i u njemu je lični autorski rukopis od vanrednog značaja. Ovi tekstovi potvrđuju da je svako istraživanje vrsta 'teorijske autobiografije' i da dobar istraživački rad pored imaginacije i znanja krasi i svojevrsna iskrenost. Ovom publikacijom dr Snježana Milivojević je pokazala da se teorijski izazovni problemi različitosti, moderni teorijski i istraživački pristupi i posvećenost radu sa mladim talentovanim istraživačima može povezati u zajeničku studiju o kritičkom čitanju medija.

Mediji i izbori

Kroz dva istraživačka projekta *Mediji u predsedničkim izborima 2008* i *Mediji u pralamentarnim izborima 2008*, dr Snježana Milivojević nastavila svoje višegodišnje interesvanje za političku komunikaciju, i posebno izbornu ulogu medija. Prvi rezultati ovih istraživanja za sada su objavljeni kao poglavlja u dva zbornika radova, i jednom analitičkom članku u vodećem hrvatskom naučnom časopisu *Medijska istraživanja*. Ali njihov puni značaj vidljiv je u kontinuitetu istraživačkog napopora koji je veoma redak u ovdašnjoj sredini.

Tokom čitave decenije 1990-tih dr Snježana Milivojević je sistematično izučavala izbornu komunikaciju i promene u dominantnom medijskom diskursu tokom izbornih kampanja. Bila je autorka i rukovodila je istraživanjima medija, po uporedivoj metodologiji, o izbornim kampanjama 1992, 1993. i 1997. godine, a obavila je i nešto drugačije koncipirano istraživanje pred izbore 2000.godine. Višegodišnje izučavanje izborne komunikacije spada među pionirske poduhvate ove vrste ne samo u regionu nego u društvima u tranziciji uopšte. Budući da je analizirala ulogu medija u svim izborima počev od 1992. do 2000. godine. iz ovih projekata objavila je više radova među kojima je najznačajnija studija *Ekranizacija izbora* (koautorka J. Matić, Beograd: Vreme knjige, 1993.). Ova knjiga je prva celovita analiza izborne uloge televizije u našoj literaturi ali i u Srednjoj i Istočnoj Evropi gde je ova vrsta istraživanja počela da se radi tek posle početka demokratske tranzicije. Na osnovu empirijske građe iz jednih izbora, analitički je prepoznat značaj različitih programskih strategija i identifikovani su instrumenti koje su televizije koristile u predstavljanju vlasti i opozicije i u svim kasnijim izborima u Srbiji. Uporednom analizom izborne produkcije državne televizije - Radio televizije Srbije i prve nezavisne televizije - NTV Studio B, demonstriran je značaj medija i za sudbinu političkog pluralizma i čitav proces demokratske konsolidacije u jednom polarizovanom društvu..

Dr Snježana Milivojević nastavila je sa izučavanjem izborne uloge medija i posle 2000. godine ali je pred predsedničke i parlamentarne izbore 2008. godine sprovela prvi medijski monitoring opšteg tipa. Posle nekoliko izbornih ciklusa, ovaj monitoring je obuhvatio jedanaes elektronskih i osam štampanih medija. Ovako veliki broj medija uključen je da bi se analizom medijske produkcije utvrdile specifičnosti različitih medija ali i odlike ukupne izborne komunikacije. Od nastanka višestranačkog sistema u Srbiji mediji su bili prvorazredno političko pitanje a odnosi političkih snaga uvek su se iskazivali u sadržaju

medija. Mada su se načini ispoljavanja političkih utcaja menjali tokom godina to je uvek bilo najočiglednije u vreme izbornih kampanja pa je ovim istraživanjem analiziran:

- kvalitet izveštavanja, poštovanje pravnih normi i novinarskih standarda, naročito objektivnosti, uravnoteženosti i nepristrasnosti, koji regulišu ponašanje medija i izbornih učesnika u kampanji,
- kvalitet predstavljanja kandidata i poštovanje prava na fer pristup medijima svih izbornih učesnika,
 - kvalitet informacija na osnovu kojih su građani mogli da donesu svoju izbornu odluku, i
- promene u izbornom izveštavanju i ulozi medija posle početka demokratske tranzicije.

Rezultati su pokazali da se slika izbora u elektornskim i štampanim medijima veoma razlikovala u tri osnovne diomenzije: obimu izveštavanja, zastupljenosti kandidata i kontekstu u kome su prikazani. Struktura televizijskih programa pokazuje da je pred izборе mnogo zastupljeniji komercijalni nego informativni program, da je informativni program bio čak tri puta kraći. Izrazita komercijalizacija TV programa imala je bar dve važne posledice za druge medije. Prva je višestruki gubitak interesovanja za radio budući da nik kandidati ni njihovi štabovi nisu pokazali komercijalni interesa za radio vreme pa je to dovelo do skoro potpunog marginalizovanja izbornog značaja ovog medija. Druga posledica je „prenošenje“ žive izborne komunikacije u štampu, koja je, u velikoj meri, ostala slobodna, ali i visoko polarizovana i navijačka.

Istraživanje je realizovano u saradnji Nezavisnog udruženja novinara Srbije, Medija centra i Fakulteta političkih nauka a realizovao ga je tim od 10 poslediplomskih i master studenata. Ovim istraživanjem Snježana Milivojević inicirala je budući stalni medijski monitoring u okviru projekta Mediji i izbori koji će se raditi po istoj metodologiji tokom svih budućih izbora. To će omogućiti da se na Fakultetu političkih nauka razvije jedinstvena arhiva svih izbornih relevantnih programa, programskih dokumenata i istraživačkih rezultata o kompletnoj višestranačkoj istoriji Srbije od 1990. Buduća istraživanja koja će se raditi po standardizovanom pristupu omogućiće da se ta baza razvija kroz angažman master i doktorskih studenata što će istovremeno pružiti izuzetne istraživačke mogućnosti mladim istraživačima u oblasti medijskih studija. Dr Snježana Milivojević već je sistematizovala sve dosadašnje rezultate, analitičke radove i medijsku građu iz izbora 1990-2000. na način koji obezbeđuje uporedivost, a u sledećoj fazi projekta, uređiće se relevantna gradja iz perioda od 2000. godine do danas.

Dr Snježana Milivojević je dugogodišnjim istraživanjem medijske uloge u izborima prepoznata kao jedna od najznačajnijih autorki u ovoj oblasti i u junu 2007. godine bila je jedna od pet profesora koji su predavali na Prvoj doktorskoj letnjoj školi Media and Electoral Behaviour Fakulteta političkih nauka, Univerziteta u Milanu koju je organizovao prof. Gianpietro Mazzoleni, u saradnji sa sekcijom za političku komunikaciju International Association for Mass Communication Research.

Mediji i konflikt

Od početka jugoslovenske krize dr Snježana Milivojević konzistentno se bavila i istraživanjem uloge medija u sukobima i ratovima na teritoriji bivše Jugoslavije. Počev od

analize medijske uloge u ranim fazama konflikta do analize izveštavanja državne televizije u vreme NATO vojne intervencije u Jugoslaviji, ovi projekti bavili su se kritičkim preispitivanjem uloge medija u mobilisanju podrške autoritarnoj vlasti i militarističkoj politici. Jedna je od autorki u knjizi *Srpska strana rata* koja se smatra najcelovitijom studijom geneze i odlika ratne politike u Srbiji a prevedena je i na engleski, nemački i francuski jezik. Njen ogled *Nacionalizacija svakidašnjice* bavi se udelom revijalne štampe u formulisanju i promovisanju nacionalističkog viđenja krize. Analizom sadržaja i interpretativnih okvira u pisanju političko-zabavne revije »Duga« prikazani su načini popularizovanja oficijelnog političkog projekta i promocija govora kojim se rat predstavljao ko verovatan, čak i prihvatljiv, ishod jugoslovenskog konflikta. Koincidencija popularne kulture i autoritarnog političkog sistema bila je retko tema ovdašnjih medijskih istraživanja iako je bila izuzetno važna za uspeh populističke politike. Nacionalistički idiom, reciklaža predrasuda i širenje netolerancije promovisani su upravo u 'revijalnim' medijima, onima koji imaju veliku publiku i uticaj.

Analiza izveštavanja Radio-televizije Srbije u vreme NATO bombardovanja (*Pripisivanje krivice: Medijska slika Srba, Albanaca i 'međunarodnih aktera', 2000*) jedinstvena je studija o ulozi medija u vreme konflikta koji se ne dešava na velikoj geografskoj udaljenosti već upravo u društvu u kome analizirani medij o njemu izveštava. Veliki značaj za analizu evolucije profesionalnih standarda i načina na koji se pred medije postavlja dilema da li je njihova obaveza veća profesionalna (prema publici= ili patriotska) prema i načina na koji mediji u konfliktnim okolnostima razrešavaju ovu dilemu. Sa distance od čitave decenije rezultati ovog rada pružaju mogućnost sagledavanja još jedne dimenzije socijalne uloge medija- njihovog doprinosa politikama sećanja i kultivisanja javne percepcije konfliktnih događaja koji su obeležili proteklu deceniju. Oni ukazuju i na način na koji se čuvaju, revitalizuju i menjaju značajne kolektive percepcije i odnosi prema akterima konflikta, raspodeli uloga u njima i javna kvalifikacija prošlosti.

Projekat kojim je dr Snježana Milivojević zaokružila ovo istraživačko interesovanje studija o tabloidizaciji dnevne štampe koja je snažno zahvatila ovdašnje medije posle 2000. godine (*Tabloidizacija dnevne štampe u Srbiji, 2004*). Novine koje se bave 'ozbiljnim' sadržajima ali imaju i 'moderniju', donekle tabloidnu formu, pojavile su se već u drugoj polovini 90-ih godina ali su se tek sa pojavom nove generacije dnevnih novina posle 2000. godine na tržištu dnevnih novina pojavili 'pravi' tabloidi. U odnosu na slične novine u razvijenim medijskim sredinama oni su specifični po skoro isključivom interesovanju za politički život i odsustvu tradicionalno tabloidnih interesovanja za svet zabave i šou biznisa. Tiraž i uticaj tabloida nagoveštava promene u čitalačkim navikama publike ali i u novinarskim pa i etičkim standardima profesionalne zajednice. U mnogim zemljama Istočne i Jugoistočne Evrope tabloidizacija je u različitim stepenima potresala štampu, od Mađarske i Hrvatske do Albanije i Bugarske. Ovaj proces je relativno kasno zapljusnuo štampu u Srbiji a u ovdašnjim uslovima ispoljio se i kroz izuzetnu dinamiku na medijskoj sceni. Uzburkano tržište dnevnih novina karakteriše i često pokretanje i nestajanje naslova bez jasnih indikatora o uzrocima jednog ili drugog.

Ovog istraživanje identifikovalo je razlike u načinu izveštavanja u klasičnoj jutarnjoj štampi, koje u ovom istraživanju predstavljaju Politika i Danas, i novoj generaciji tabloida iz

koje su izabrani Kurir i Centar. Istraživanje je obavljeno kao serija od tri studije slučaja o načinu izveštavanja u periodu januar-mart 2004. godine a za ovaj prikaz su posebno važne dve studije slučaja koje se odnose na izveštavanje o etničkom nasilju na Kosovu od 17. marta 2004. Nasilje na Kosovu 17.marta 2004. godine je ona vrsta neočekivanih događaja u kojoj se manifestuje pripremljenost štampe da adekvatno reaguje na iznenadne a društveno veoma važne događaje. Prema stanovištu dr Snježane Milivojević, neočekivani događaji su za štampu i posebna vrsta testa jer bez obzira na njihovu neponovljivost i posebnost, mora postojati standardizovana procedura za njihovu obradu i prikazivanje. U takvim prilikama analiza sadržaja može da otkrije odlike i kvalitet novinskog izveštavanja koji često ostaje neprimećen u vreme dok traju dramatični događaji a čiji se efekti osećaju kasnije.

Štampa je značajan činilac u formiranju javnog mnjenja a ta uloga je naročito važna u događajima koji potresu čitavu zajednicu. Selekcijom činjenica, izborom sagovornika, proverom izvora i mnogim drugim postupcima štampa može da doprinese racionalnom i kvalitetnom informisanju članova društva ali i da mobiliše emocije, indukuje netrpeljivost pa i da podstakne na nasilje.

Analiza izveštavanja je pokazala kako se u trenutku izbijanja nasilja i prvim danima posle (18-24 mart) formirala slika o tome šta se događa na Kosovu i kako je to izveštavanje uticalo na prdsticanje atmosfere netolerancije i senzacionalizaciju konflikta zbog čega je uloga tabloida vodila smanjivanju kritičke sposobnosti javnosti da razume ovaj događaj.

ZAKLJUČAK

Izuzetan teorijski talenat dr Snježane Milivojević dopunjen je senzibilitetom za adekvatno tumačenje savremenih medijskih fenomena što je svrstava među najistaknutije ovdašnje teoretičare medija i javne komunikacije. Dr Snježana Milivojević je u punoj stravaralačkoj zrelosti o čemu svedoči kvalitet njenih radova i celina njenog naučnog i intelektualnog angažovanja. Njeni naučni kvaliteti jasno se iskazuju u tri oblasti: izrazitoj *teorijskoj sposobnosti* za inventivno analiziranje i teorijsko uobličavanje savremenih medijskih i komunikacijskih procesa, posebno *istraživačkoj nadarenosti*, sposobnosti da rukovodi složenim projektima i dizajnira metodološki originalne pristupe i *posvećenom pedagoškom radu*, retkoj sposobnosti da motiviše i podstakne studente kroz uzajamno stimulativnu komunikaciju. Zaslužno visoki ugled u stručnoj i naučnoj javnosti proizilaze iz karijere koju pored naučnih kvaliteta krasi i građanski i ljudski dignitet.

Zbog toga, sa velikim profesionalnim uvažavanjem i kolegijalnim zadovoljstvom predlažemo Izbornom veću Fakulteta političkih nauka **da dr Snjezanu Milivojević izabere u zvanje redovne profesorke.**

KOMISIJA:

Dr Ratko Božović, redovni profesor
Fakultet političkih nauka u Beogradu, u penziji

Dr Miroljub Radojković, redovni profesor
Fakultet političkih nauka u Beogradu

Dr Branimir Stojković, redovni profesor
Fakultet političkih nauka u Beogradu